

AZ ELEMÉR MELLETTI OKANJ-TÓ

Bevezető

Bánát alacsonyabban fekvő részén, Zrenjanintól északra és északnyugatra néhány tó található. E hidrográfiai objektumok közül nagyságukkal és különleges tulajdonságaikkal kitűnnek a Kopovo Új Becsénél, az Ostrovo és a Rusanda Melencénél, valamint az Okanj Eleméرنél. Mindezek a tavak keletkezési módjuk és alapvető tulajdonságuknál fogva fluriális tavak. Vizük főleg az atmoszférából származó csapadékkal táplálkozik és mégsem száradnak ki teljesen.

A tudományos irodalom az említett tavak közül eddig csak kettőt dolgozott fel: az Ostrovot és a Rusandát Melencénél. Legdélibb fekvésű ebből a csoportból az Okanj Eleméرنél. Ez a tó van legközelebb a Tisza jelenlegi folyásához. Az Okanj időnként a Tisza vizéből táplálkozik, mikor annak nagyobb a vízállása, emiatt eltér a többi tótól.

A tó fekvése

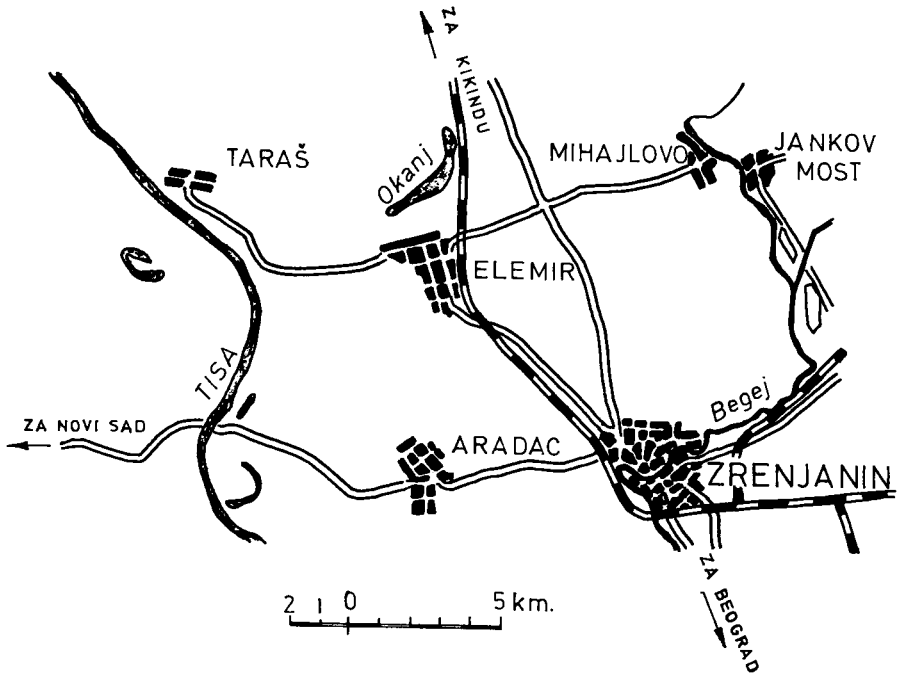
Az Okanj, Eleméرتől északra fekszik 1,5 km-nyire. Zrenjanintól 13 km távolságra van. Jó a közlekedési összeköttetése. Közvetlen közelében, a tótól keletre halad a Belgrád—Zrenjanin—Kikinda vasútvonal. Szinte párhuzamosan ezzel a vasútvonallal É—D irányban kb. 3 km távolságra halad a Belgrád—Zrenjanin—Kikinda műút. A tótól DNY-ra és NY-ra fekszik a Zrenjanin—Elemér—Taras műút. A tóval az összeköttetést Elemér lakossága a mezőn keresztül bonyolítja le, a meridián irányában. Ezen az úton azonban nincs szilárd burkolat, és az esős időszakban a termény betakarításakor igen nagy problémát okoz a földműveseknek.

Az Okanj-tó a határ északi részének közepén található. Ez a határ

3000 hektárnyi megművelhető területet foglal magába. Annak érdekében, hogy lerövidítsék a földművesek útját a megművelhető területekig, a tó NY-i keskenyebb részén beton átjáró épült, és így szükségtelen a tó megkerülése.

Igaz, hogy az említett közlekedési feltételek relatíve kedvezőek, mivel néhány útvonal a tó közvetlen közelében halad, mégis a legfontosabb útvonal, amely a tavat a többi kommunikációval és a településekkel köti össze, csak egy egyszerű nyáriút szilárd burkolat nélkül. Ezen az úton esős időszakban, szinte egyetlen egy járművel sem lehet megközelíteni sem a tavat, sem a tótól északra levő megművelhető területeket. Emiatt a település társadalmi terve előíranyozza az útvonal e részének kiépítését, szilárd burkolattal való bevonását, és így természetesen megjavulnának a közlekedési feltételek a tó környékén.

Az Okanj és a Tisza között található egy sekélyebb, kisebb tó, a Csikós. Egy keskeny csatorna, amely ezen a tavon halad keresztül összeköti az Okanjt a Tiszával. Ennek igen nagy jelentősége van a tó gazdasági aktivizálódása szempontjából. Egyelőre a csatornát csak az állattenyésztők veszik igénybe, mikor az állatok itatásához friss vizet vezetnek a Tiszából.

1. kép — Az Okanj földrajzi fekvése

Az Okanj-tó félhold alakú, ami a fluviális eredetű tavak jellemző tulajdonsága. A tó homorú partja a Tisza jelenlegi folyása felé néz, mégpedig úgy, hogy a déli ága a Tiszához van közelebb, az északi pedig a Rusanda tóhoz.

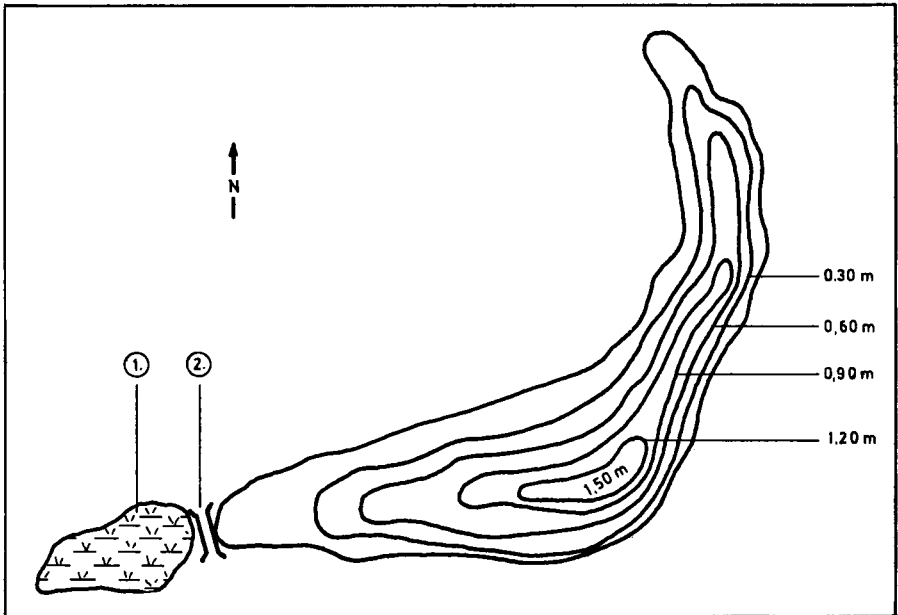
Az Okanj a Tisza aluviális síkságán van, a löszplátóba bevésve, 86 m abszolút tengerszint feletti magasságon. A tó átlagos abszolút tengerszint feletti magassága kb. 78 m, azzal, hogy a tófenék DNY irányban, azaz a Tisza felé enyhén lejt. A tó partjait szikes talaj borítja, amely az állatok legeltetésére szolgál. Távolabb, azaz a magas löszplátón, amelyet fekete föld borít földműveléssel foglalkoznak.

Egésze véve az Okanj földrajzi fekvése igen kedvező, ezt szemlélteti az 1. kép is.

A tó morfológiája

A tó 78 m tengerszint feletti magasságon helyezkedik el. Állandóan víz alatt levő részének teljes hossza 4 km. Átlagos mélysége 50 cm, legnagyobb mélysége 1,5 m.

A tó szélessége különböző. Legszélesebb a medence délnyugati részénél,

2. kép — a tó izobatikus térképe
 1. a tó gáttal elzárt része
 2. betonátjáró a tavon

ahol a legmagasabb vízállás idején 550 m-t tesz ki. A medence nyugati és északi irányban, a befelé hajló ágaknál fokozatosan szűkül, és a mélysége is csökken. A délnyugati ágon át vezet a betonátjáró a járművek részére. Itt ér véget az állandóan víz alatt levő rész is. Nyugatra ettől az átjárótól a Tisza jelenlegi folyásának irányában terül el a tó sekélyebb része, amely gáttal van elzárva.

A tónak ez a része már régóta el van zárva a medence legmélyebb részétől mesterséges töltéssel és betonátjáróval. Évek hosszú során, az elhalt organizmusok és a hatalmas növényi rétegek mind sekélyebbé tették a medencét, és így a tónak ez a része, melyet mocsári növények borítanak a pusztulás fázisába jutott.

A tó teljes felülete kb. 2,5 km². Ez az adat nem öleli fel azokat a részeket, amelyek csak időszakosan vannak víz alatt. A tó aljának kótái 76,50—77,30 m, a parté pedig 77,50—80,00 m.

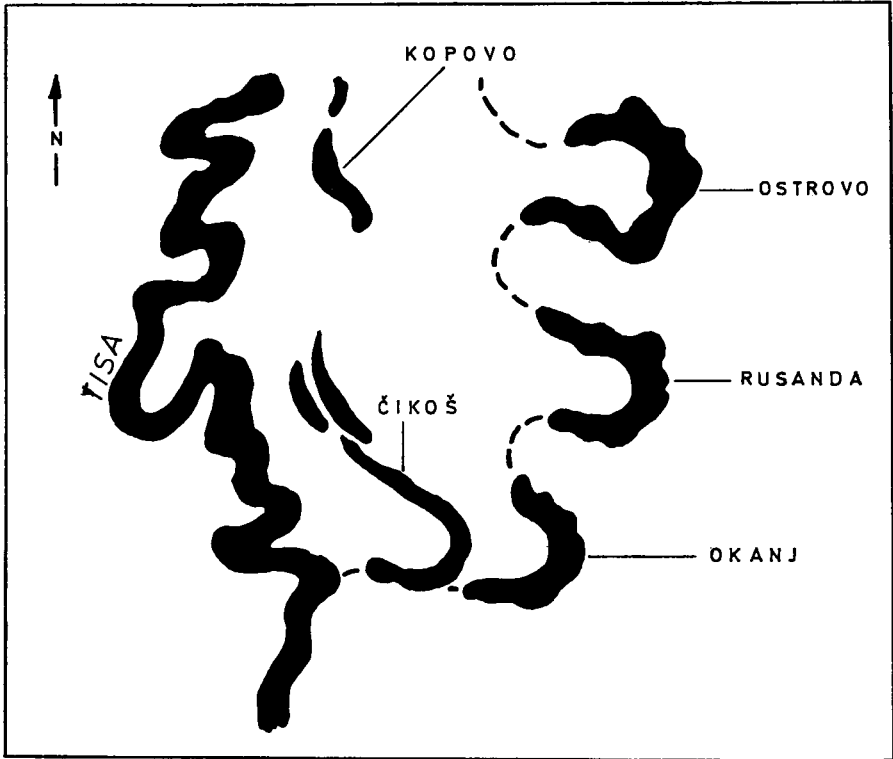
A tó hidrológiai és morfológiai evolúciója

Az Okanj-tó evolúciója nem bonyolult, szoros összefüggésben áll a Tisza hidrológiai és morfológiai evolúciójával. Mivel a Tiszát már igen részletesen tanulmányozták és feldolgozták a tudományos irodalomban, így csak azokra a momentumokra kell kitérni a folyó evolúciójában, amelyek döntően befolyásolták az Okanj és más fluviális tavak keletkezését és fejlődését.

Mikor a Tisza megváltoztatta folyását nyugati irányban, azaz a mai folyómeder irányában, maga után hagyta régi medrének egyes részeit, a különböző nagyságú és mélységű meándereket. Idővel a folyami és eolos jellegű hordalék lerakódásával nyerték el ezek a meánderek és holtágak a folyami tavak végleges és jellemző formáját. Az így képződött tavak közül nagyságukkal és mélységükkel, valamint még más jellemzőikkel kitűnnek az: Ostrovo, a Rusanda és az Okanj.

A tó keletkezésének vázlatos bemutatása teljesen világosan utal arra a tényre, hogy az Okanj folyami tó, vagyis a Tiszától elszakadt meánder. Ennek bizonyítékául szolgál, hogy a 2 ág közötti távolság igen nagy. Ez a távolság az ilyen jellegű tavaknál 2—4 km-t tesz ki, és ez is azt bizonyítja, hogy ilyen nagy meándereket csakis egy olyan folyó építhetett ki, mint a közelében levő Tisza.

A talaj tanulmányozásakor megállapították, hogy a tavak között kiszáradt kanyargós bemélyedések húzódnak, helyenként sekély víz alatti részekkel. Ezek is a Tisza régi medrének maradványai, amelyeket az eolos hordalék szinte teljesen befedett. Ezek a bemélyedések az ábrán szaggatott vonallal vannak összekötve a tavakkal és így kialakul a Tisza régi medrének megközelítőleg pontos vázlata.

3. kép: az Ostrovo, a Rusanda és az Okanj fluviális tavak keletkezésének vázlatos bemutatása

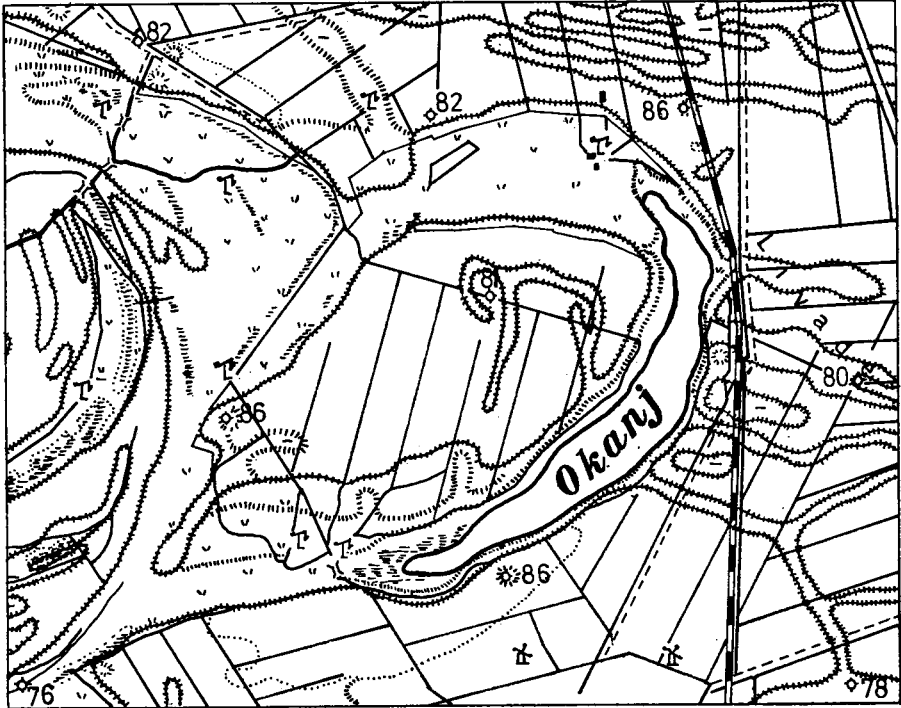
Az Ostrovo, a Rusanda és az Okanj tavak fekvése megegyezik a meridián irányával. Egymástól 2–7 km távolságra vannak. Távolságuk a Tisza jelenlegi medrétől szintén különböző. Legközelebb van hozzá az Okanj 2,5 km, legtávolabb pedig az Ostrovo 12,5 km. (4,291)

Az Okanj a Tisza aluviális síkság, amely a löszös terasz sáncaival van körülhatárolva, ezen a részen mindössze néhány száz méter szélességű, és ez igen nagy hatással volt a tó fejlődésére. A tó mindkét oldalán, egyes részeken még ma is jól látható a Tisza volt partja. A part többnyire 82 m tengerszint feletti magasságban helyezkedik el.

A vidék geomorfológiai jellemzői

Az Okanj-tó szűkebb környékére jellemző, hogy ezen a vidéken számos sekély, hosszúkás bemélyedés vagy sekély depresszió található. Ezek a bemélyedések főleg É–NY irányúak, ami megegyezik a tó és a Tisza régi

medrének fekvési irányával. A talaj magasabb részein ezek a bemélyedések enyhén kimagasló övzátonyokkal vannak elválasztva egymástól, így az egész terület enyhén hullámzó. Az övzátonyok magassága valamint a depressziók mélysége 2—3 km. Az említett aluviális síkság és löszös terasz mellett, amelyek a vidék alapvető domborzati formái, megtalálhatók a tó tágabb környékén úgynevezett mikrodomborzati formák is, amelyeket az övzátonyok, depressziók és különböző relatív nagyságú buckák képeznek. (4. kép)

4. kép — az Okanj és környékének térképe

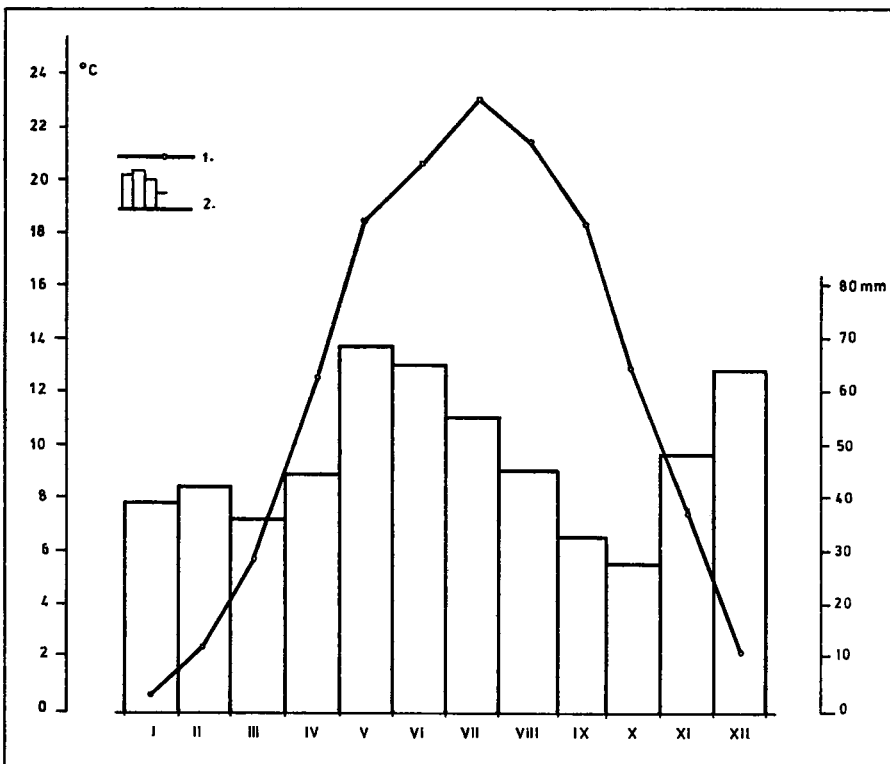
Az Okanj vidékének éghajlati tulajdonságai

Bánát középső, alacsonyabban fekvő részén, ahol az Okanj-tó is található, mérsékelt kontinentális, pannóniai éghajlat uralkodik. Az általános éghajlati adatok, amelyek a tótól nem messze levő zrenjanini és melencei meteorológiai állomástól származnak, lehetővé teszik, hogy megismerjük a vidék néhány éghajlati sajátosságát. A különböző éghajlati tényezők közül, amelyek hatással vannak a tó vizének hőmérsékletére, mennyiségére, kipárolgási százalékára, az író ebben a munkájában csak

a hőmérsékleti körülményekre, csapadéokra és szelekre tér ki részletesebben.

Hosszabb időn keresztül tanulmányozva megállapították a levegő átlagos hőmérsékletét, ami 10–12 °C között mozog. Az abszolút maximális hőmérséklet értéke 38–39 °C és rendszerint júliusban valamint augusztusban észlelhető. Az abszolút hőmérsékleti minimum télen észlelhető, értéke –7 °C, –8 °C.¹

A levegő havi középhőmérséklete évszakonként változik és több éven keresztül meghatározott mozgási iránya van. (5. kép)

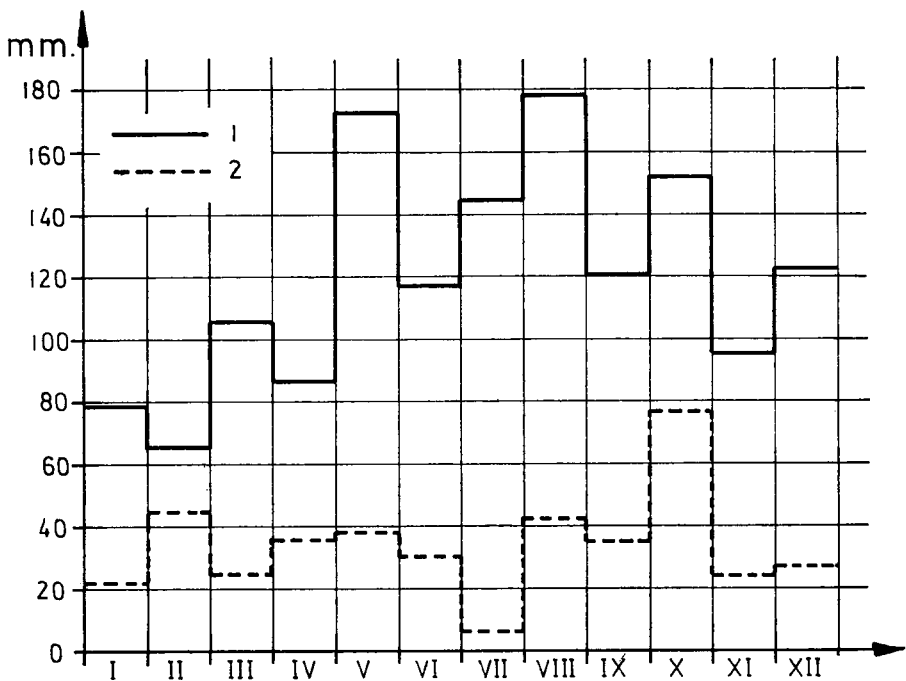

5. kép — a levegő havi középhőmérséklete és a csapadék mennyisége az 1965–1975 közötti időszakban²
 1) a levegő átlagos havi középhőmérséklete
 2) havi csapadékmennyiség

Az elmúlt 10 év folyamán, a levegő magas havi középhőmérsékletei júniusban, júliusban és augusztusban voltak észlelhetőek, az alacsony középhőmérsékletek pedig januárban és februárban. A havi középhőmérsékletek ilyen évszakonkénti elrendeződése normális a bánáti éghajlati

típusnál. Azonban, ha a meteorológiai adatokat hosszabb időn keresztül, több évtizeden át figyeljük, feltűnnek bizonyos extrém (szélsőséges) jelenségek, amelyek jelentős változást okozhatnak az évi középhőmérsékletek alakulásában. Az ilyen jelenségekre rendszerint az átmeneti évszakokban kerül sor, vagy pedig télen, mikor hirtelen hideg vagy meleg légtömegek áramlanak erre a területre, és megváltoztatják a levegő megszokott hőmérséklet elosztását ezen a vidéken. Ezek a változások nem a vidék mikroklímájának szpecifikusságai, hanem a Jugoszláviában és Vajdaságban jelentkező éghajlati rendellenességek következményei (4,293). Ezek a változások a tó vizének hőmérsékletére is kihatnak. Gyakran a tó gyorsabb vagy lassúbb kipárolgásához vezetnek, és egyben megváltoztatják a tó különböző vegyi és fizikai tulajdonságait is.

Az atmoszfériai csapadéelosztás a megfigyelt időszakban nem tér el a szokásos értékektől, amelyek az ilyen éghajlatra jellemzők. A legtöbb csapadék májusban és decemberben van, ekkor megnövekszik a vízmenyiség a tóban és a tó területe is eléri maximumát. A legnagyobb vízáll-

6. kép — A maximális és minimális csapadék a tó környékén az 1925—1975-ig tartó időszakban
 1) maximális évi csapadékmennyiség
 2) minimális évi csapadékmennyiség

lás 1937-ben volt (a talajvíz és a Tisza vízállásától eltekintve). Ekkor esett a legtöbb csapadék, 1438 mm. Az időnkénti, egyes években jelentkező csapadékhiány jelentősen kihat a tó területének csökkenésére. Így 1928-ban volt a legkevesebb a csapadék, mindössze 399 mm³. A tó még ilyen körülmények között sem száradt ki teljesen, de víz ekkor csak a középső, mélyebb területeken volt. (6. kép)

A szelek erőssége, sebessége és gyakorisága szintén különböző változásokat okoz a tavon. Az északi, északnyugati és délkeleti szelek a vidék egyes részein igen nagy sebességet érnek el. Az elmúlt évtizedben azonban (1965—1975) nem jegyezték fel 30 m/sec.-től nagyobb sebességet, ami esetleg változásokat okozott volna a tavon.

A szél erőssége és gyakorisága nem ért el extrém értékeket ebben az időszakban, ezt szemléltetik az 1. táblázatban feltüntetett adatok is.⁴

I. táblázat

A szelek átlagos erőssége az 1965—1975-ig tartó időszakban km/h-ban kifejezve

a szél iránya	átlagos gyakoriság	átlagos erősség km/h-ban
N	10,3	11,0
NE	7,9	9,9
E	4,7	7,4
SE	16,9	11,9
S	11,1	11,5
SW	6,4	7,6
W	7,9	7,9
NW	12,3	10,0

Az említett éghajlati jelenségekkel egyidejűleg jelentkeznek a kipárolgási folyamat is, ami igen nagy hatással van a tó vízmennyiségére. Ha ezt a jelenséget hosszabb időszakon át követjük, világosan látszik, hogy négy olyan hónap van, amelyben nagyobb a kipárolgás. Ezek: június 75 mm átlagos kipárolgással, július 88 mm átlagos kipárolgással, augusztus 94 mm kipárolgással és szeptember 77 mm átlagos kipárolgással. Vajdaságban a felszíni víz legnagyobb kipárolgását 1952 augusztusában mérték, 202 mm-t, ez a jelenség igen nagy hatással volt az Okanj vízmennyiségének csökkenésére. (4,295)

A levegő relatív nedvességtartalma szintén szoros összefüggésben áll az eddig feldolgozott éghajlati tényezőkkel. A havi nedvességtartalom egy-

egy év folyamán 60—90% között alakul. Legkisebb a nedvességtartalom a nyári időszakban júliusban és augusztusban, amikor a tó felett a hőmérséklet a legmagasabb, a legnagyobb a nedvességtartalom a téli időszakban januárban és februárban. (4,295)

A felhősség a tó területén átlagban 55% eltakart égbolt. A legderültebb hónap az augusztus, mikor az átlagos felhősödés 32%, a legfelhősebb hónap pedig a december, 70% átlagos felhősödéssel.

A tó vizének fizikai és vegyi tulajdonságai

A tó vidékén uralkodó éghajlati feltételek elemzésekor már kihangsúlyoztuk, hogy a tó vízmennyisége változó az év folyamán. Legnagyobb a víz felszíne a tavaszi időszakban, amikor legtöbb a csapadék és a kipárolgás minimális. A tó délnyugati ágából vezető csatornán keresztül, amely áthalad a Csikós-tavon is, az Okanj néha vizet kap a Tiszától. Így van még egy lehetőség a tó táplálására. Egy mélyebb csatornával és erősebb szivattyúval a Tiszaparton, nagyobb mennyiségű friss folyami vizet lehetne a tóba vezetni, és így teljesen megváltoztatni vizének összetételét. Ez a megoldás biztosítaná a különböző halak és organizmusok létfeltételét a tóban, és így a tó (egy) új gazdasági jelleget kapna.

2. táblázat

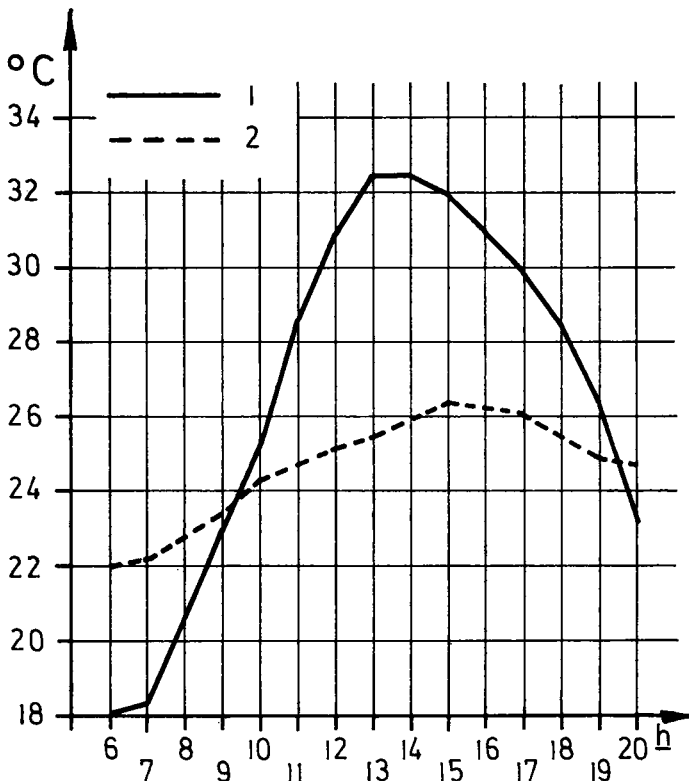
Az Okanj vizének vegyi elemzése által kapott eredmények

	1. minta	2. minta
A mintavétel időpontja		
1975. IX. 13.		
A levegő hőmérséklete	28 °C	28 °C
A tó vizének hőmérséklete	23 °C	25 °C
Átlátszóság	minimális	nem átlátszó
Szín	szürkészöld	sötétszürke
Szag	szagtalan	állott víz szagú
Íz	sós	sós-kesernyés
Száraz maradék	6,10 mg/l	34,14 mg/l
Sótartalom	5,24 mg/l	28,92 mg/l
Keménység	2,24 °N	3,64 °N
Kloridok	63,9 mg/l	568,0 mg/l
Szulfátok	48,3 mg/l	120,0 mg/l
KMNO ₄ 0,1 N/100		
ml minta	12,02 ml	21,63 ml

A tó vizének összetételét vegyi analízis útján állapították meg, mintát véve a sekélyebb és mélyebb részokról. Az első minta a tó délnyugati részéből származik, ahonnan a víz a gáttal elzárt részből, a betonátjáró alatt átfolyik a mélyebb medencébe. Ez a víz gyakran keveredik a Tisza friss vizével, amelyet az állattenyésztők csatornán keresztül vezetnek ide az állatok itatásához. A másik minta a főmedence felszínéről való, 50 m távolságra a parttól. A víz vegyi analízisét az újvidéki Vegyi Intézetben végezték el a Természettudományi-Matematikai Fakultáson, az eredményeket pedig a 2. táblázatban tüntették fel.

Az ammóniákat a minta elemzésekor közvetlen módszerrel mutatták ki. Az első mintánál $3,6 \times 10^{-3}$ g/l-t, a másodikonál $3,64 \times 10^{-3}$ g/l-t. A nitrátokat közvetlen módszerrel állapították meg, mely szerint koncentrációjuk mindkét mintában $2,3 \times 10^{-4}$ g/l NO_2 volt.

A vegyi analízis összegezett eredményei arra engednek következtetni, hogy az a minta, amely a tó állandóan víz alatt levő területéről szár-

7. kép — a víz és a levegő hőmérsékletének napi ingadozása⁵
 1) a levegő hőmérsékletének alakulása 6—20 óráig
 2) a víz hőmérsékletének alakulása 6—20 óráig

mazik, jóval több ammóniákat, nitrátot és egyéb összetevőket tartalmaz. Az egyes elemek ilyen nagy vegyi koncentrációja lehetővé teszi sok tavi organizmus létezését. Igaz, hogy ez a tó valamikor bővelkedett halban és más állatban, de most az állatfajták közül csak a béka található meg. Mivel a tó hosszú évek óta el van szakadva a folyami medertől és lehetetlen a víz állandó cserélődése, így a kipárolgás miatt a tóban nagyon megnőtt a káros vegyi anyagok koncentrációja. Ez a tény évről évre csökkentette az állat- és növényvilág létfenntartási feltételeit. A tavi és mocsári vegetációból a feltételekhez legjobban a nád alkalmazkodott. Ma is igen nagy területeket borít be, különösen a part menti részeket. A többi növényfajta igen kis területre korlátozódik, csak a tó meghatározott részein található meg.

A tó vizének tulajdonságai közül meg kell még említeni a vizének hőmérsékletét. A relatíve sekély medence és a nagy terület miatt a tó vizének hőmérséklete nyár folyamán 20 és 27 °C között alakul. A víz hőmérsékletének napi ingadozása jóval kisebb mint a levegő hőmérsékletének napi ingadozása.

A levegő hőmérséklete maximumát, a nap folyamán 12—15 óra között éri el, a víz maximális hőmérsékletre később, 14—17 óra között emelkedik. Azonban, míg a levegő napi hőmérsékleti ingadozásának amplitúdója 15 °C, addig a víz legalacsonyabb és legmagasabb hőmérséklete közti különbség 4°C. Mivel a tó vize reggel lassabban melegszik fel, és éjjel lassabban hül le, az ilyen hőmérsékleti viszony normális.

A tó gazdasági valorizációja

Az Okanjnak a part menti lapos területe miatt nincs **kielégítő gazdasági jelentősége**. A régmúltban ennél a hidrográfiai objektumon fejlett volt az eksztenzív halászat. A terjedelmes tó körüli legelőkön Elemér lakossága kb. 10 000 juhot tenyésztett. A nád rendszeres betakarítása és kivitele szintén jövedelmező volt a helybelieknek. A tó iszapjában próbálkoztak a környék lakosságának gyógyításával. Végül a leleményes lakosság több évig hozott ide külföldi vadászokat a vadászidényben (főleg olaszokat) és drágán megfizettette velük a tó körüli vadászterületet.

Az említett gazdasági ágak közül egyikhez sem volt megfelelő a hozzáállás, nem fektettek egyikbe sem elég anyagi eszközt. Így pl. a tómeder kotrása és a víz Tiszából történő cserélése nélkül, a tó vize fokozatosan elzáródik és a pusztulás fázisába lép. A környező nagykiterjedésű legelők füve alacsony és rossz minőségű, mert nem trágyázzák és nem gondozzák. Ezért a legelőkön manapság mindössze néhány juhnyáj található, összesen mintegy 1500 db. juhhal.

A külföldi vadászok számára a vadászatok megszervezését is elhanyagolták. Habár (megbízható) bizonyítékok vannak arra, hogy a tó iszapja gyógyhatású, mégsem tettek semmilyen lépést annak érdekében, hogy ezt gazdaságilag is hasznosítsák. A nádas kihasználása és kivitele építőanyagként még mindig folyamatban van, de nincs arányban a természetadta lehetőségekkel.

Az említett tények arra utalnak, hogy a tó és környéke potenciális természeti feltételeket nyújt, a különböző gazdasági tevékenységek fejlődéséhez. Elemér lakossága mégis kizárólag a közös teraszon levő szántókat használja ki, míg a tó és szűkebb környéke a természetnek van kiszolgáltatva. Ahhoz, hogy ez a terület ésszerűen legyen kihasználva, több akaratra és nagyobb anyagi befektetésre van szükség.

- 1) Elemértől a tóig ki kell építeni egy aszfaltutat 1,5 km hosszúságban.
- 2) Az elhanyagolt tavat sikeresen át lehetne alakítani — ki lehetne építeni egy korszerű halastavat, nemes halak intenzív tenyésztésére.

A tó hosszanti tengelyénél csatornát kellene ásni, így lehetővé válna a tó kiszáritása és az aljának regenerációja. A tó feltöltése friss vízzel elvégezhető a már meglévő csatornán keresztül a Tiszától a Csikóson át a gáttal elzárt részig, onnan pedig egy új csatornával a tó fő medencéjéig. A magasabb gáttal elzárt délnyugati ágban kiépíthetők a korszerű halastó nélkülözhetetlen objektumai: teleltetők, ívóhely, növendékek medencéje, fiatal halak medencéje, tenyésztőmedence.

3) A tó körüli alacsonyabb területet és a már gáttal elzárt délnyugati ágot könnyen lehet erdősíteni — nyárfákkal, fűzfákkal és más, nedves talajt kedvelő fakkal. Kisebb turistaházak építésével, valamint egy egyszerű halászcsárdával, (fából és nádból) a tó egy vonzó kirándulóhellyé válhatna. Mindez a Tisza-parttal együtt egy egységes komplexumot képezne, amely a közeljövőben fellendítené a vadászatot és hétvégi turizmust.

Következtetés:

Az Okanj-tó természeti és gazdasági tulajdonságainak ebben a munkában történi fejtegetése után levonható néhány általános és különös következtetés.

Az Okanj szűkebb környezetével (a szikes talaj és árterület) néhány km²-nyi területet foglal el. Az eleméri határ e része gazdaságilag nincs eléggé kihasználva. Annak érdekében, hogy ez a terület gazdasági értelemben teljesen aktivizálva legyen, szükség van az anyagi eszközök tervszerű befektetésére és Elemér lakosságának jóval nagyobb angazsálására.

Mint folyami tó, amelynek állandóan víz alatt levő területe 2,5 km²-t

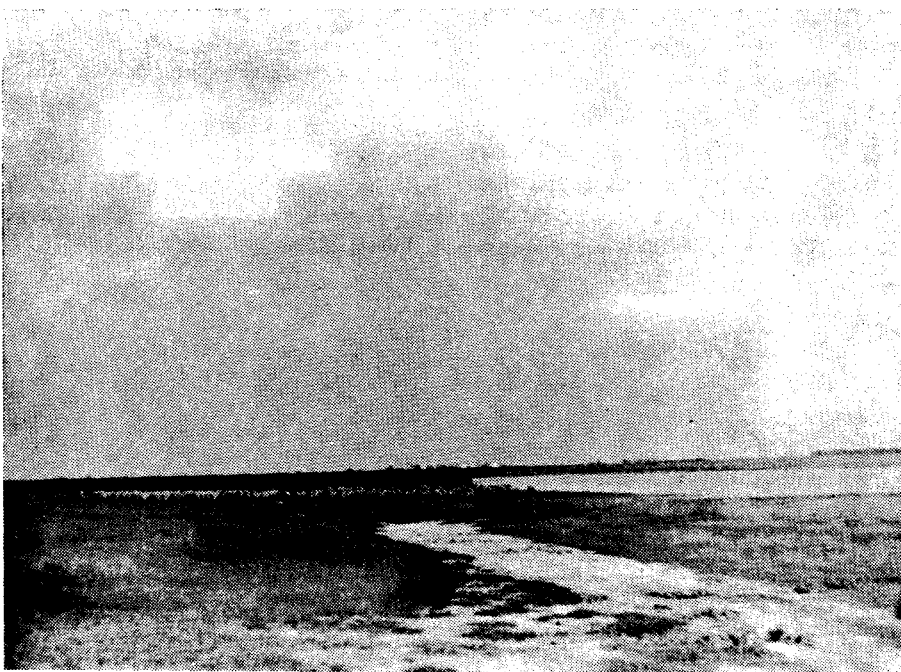
tesz ki, az Okanj kielégítő előfeltételekkel rendelkezik a mesterséges haltenyésztésre. A Tisza közelsége lehetővé teszi a tó vizének teljes kicserélését, valamint a tó rendszeres felfrissítését folyami vízzel.

Ki kellene bővíteni a meglévő kedvező közlekedési viszonyokat, vagyis Elemér jó összeköttetését Zrenjaninnal — a legnagyobb és legerősebb közlekedési gazdasági centrummal, úgy, hogy egy aszfalt úttal össze kellene kötni a tavat a környező közlekedési hálózattal, amely azt körülveszi, valamint a közeli településsel.

A tó körüli szisztematikus erdősítéssel, valamint aszfalt út, halastó és szerény turisztikai objektumok építésével, meg lehetne alapozni a vadászat és hétvégi turizmus fejlődését. Az egész környék a Tisza-parttal együtt vonzó kirándulóhellyé válna, Zrenjanin és környékének lakossága számára.

A szikes talaj felső rétegét ki lehetne cserélni termékeny talajra, amelyen korszerű legelőket lehetne létrehozni. A mai szerény juhállományt jó minőségű legelőn ismét fel lehetne javítani, több ezer juh tenyésztése válna lehetővé, ez többszörös jelentőségű lenne a vidék lakosságára nézve.

A tó egyik részében továbbra is folyhatna a nádtermesztés, de úgy, hogy a nádas ne veszélyeztesse a leendő halastavat és mégis hozzájáruljon gazdasági fellendüléséhez, a lakosság jövedelemforrásainak növeléséhez.

Az Okanj-tó és környéke

Az összefoglalóban még kiemelném, hogy ezekkel a munkálatokkal az eddig jelentéktelen tó és környezete, amely ki van szolgáltatva a természetnek, gazdaságilag aktív objektummá alakítható át. Így ez a természeti kincs hozzájárulna Elemér lakosságának anyagi jólétének javításához, mivel a tó az ő határukban van.

Megjegyzések

¹ a melencei meteorológiai állomás adatai

² a zrenjanini és melencei meteorológiai állomások adataiból kiszámított középérték

³ a melencei esőmérő állomás adata

⁴ a kikindai hidrometriai állomás adatai

⁵ a levegő és a víz hőmérsékletét 1976. VII. 15-én mérték

Irodalom

- 1) Dr. Branislav Bukurov: Dolina Tise u Jugoslaviji, posebno izdanje Srpskog geografskog društva, 25. füzet, Beograd, 1948.
- 2) Dr. Milan Bajić: Banjsko lečilište i jezero Rusanda, Preštampano iz Zbornika prirodnih nauka Matice srpske, 26. füzet, Serija prirodnih nauka, Novi Sad, 1964.
- 3) Dr. Branislav Bukurov: Geomorfološki prikaz Vojvodine, Preštampano iz Zbornika Matice srpske, 4. füzet, serije prirodnih nauka, Novi Sad, 1953.
- 4) Dr. Milan Bajić: Ostrovo kod Melenaca, Poseban otisak iz Zbornika radova Prirodno-metamtičkog fakulteta, 3. kötet, Novi Sad, 1973.

Rezime

Jezero Okanj kod Elemira

Jezero Okanj se nalazi istočno od sadašnjeg toka Tise, 1,5 km udaljeno severno od banatskog naselja Elemir. Jezero je rečnog porekla. Prostire se na nadmorskoj visini od 78 m. Dužina jezera je 4 km, najveća širina do 550 m, a maksimalna dubina 1,5 m.

U ovom radu autor objašnjava način postanka jezera, analizira njegove prirodne karakteristike i ističe potencijalne mogućnosti ekonomskog korišćenja jezera i njegove okoline.

Resümee

Der See Okanj bei Elemir

Der See Okanj befindet sich östlich vom gegenwertigen Lauf der Tisa, 1,5 km. entfernt nördlich vom banaten Siendlung Elemir. Der See ist der Flussabstammung. Er erstreckt sich auf der Übermeerhöhe von 78 m. Die Länge des Sees ist 4 km, die grösste Breite von 550 m, und Maximaltiefe 1,5 m.

In dieser Arbeit Erklärt der Autor die Weise der Seeabstammung, er analysiert seine natürliche Charakteristiken und betont die potentielle Möglichkeiten der ökonomischen Benutzung des Sees und seiner Umgebung.